Perquè, per què i per a què

> *Són tres formes que sonen gairebé igual i que l'examen posa sovint de costat. La clau és saber si responen una pregunta, si en fan una o si pregunten per la finalitat.*

1 Perquè, junt i sense accent

És una **conjunció**. Té dos usos:

- **Causa**: dona el motiu d'alguna cosa. *No surto perquè fa massa fred.*
- **Finalitat**, amb el verb en subjuntiu. *T'ho explico perquè no t'enganyin.*

També pot ser un nom, amb article: *Ningú no entén el perquè de la decisió.*

2 Per què, separat i amb accent

És la preposició **per** més el pronom **què**. Té dos usos:

- **Pregunta per la causa**, directa o indirecta. *Per què no vens? · No m'ha dit per què no venia.*
- **Relatiu**, després d'un nom, amb el sentit de «per la qual». *Aquest és el motiu per què hem convocat la reunió.*

3 Per a què

Pregunta per la **finalitat**, per l'ús d'una cosa. *Per a què serveix aquesta clau? · Explica'm per a què vols tants diners.* Si la pregunta és pel motiu i no per l'ús, és *per què*.

4 Trucs ràpids

SI HI POTS POSAR…	ESCRIU
«per quin motiu»	per què
«per la qual», «pel qual»	per què
«per a quina cosa», «amb quina finalitat» (en una pregunta)	per a què
«ja que», «com que», o «a fi que» (amb subjuntiu)	perquè

! Trampes habituals

- × *No sé **per què** ho ha fet.* No hi ha signe d'interrogació, però és una pregunta indirecta: va separat.
- × *Les raons **per què** plega* és correcte i equival a *les raons per les quals*. La forma *per les que* no és normativa.
- × *Ho fa **perquè** el vegin*: és finalitat, però amb un verb conjugat continua sent *perquè*, junt.

Practica-ho

Omple els buits. Les solucions són al final.

1 No entenc _____ t'enfades tant.

○ per a què ○ per què ○ perquè

2 Ho repeteixo _____ quedi ben clar.

○ per a que ○ per què ○ perquè

3 _____ serveix aquest botó?

○ Per a què ○ Per que ○ Perquè

4 No ha vingut _____ estava malalt.

○ per a què ○ per què ○ perquè

5 Tothom vol saber el _____ de la seva dimissió.

○ per què ○ per-què ○ perquè

6 És una causa _____ val la pena lluitar.

○ per la qual ○ per la que ○ perquè

7 Li vaig portar un llibre _____ es distregués a l'hospital.

○ per a que ○ per què ○ perquè

8 Digues-me _____ no m'has trucat.

○ per què ○ perque ○ perquè

Les meves notes

Solucions

1. **per què**. Pregunta indirecta sobre la causa: «per què».
2. **perquè**. Finalitat amb verb conjugat: «perquè» + subjuntiu.
3. **Per a què**. Pregunta sobre la finalitat o l'ús: «per a què».
4. **perquè**. Introdueix una causa, no és cap pregunta: «perquè».
5. **perquè**. Amb article és un nom (el motiu): «el perquè».
6. **per la qual**. Relatiu darrere la preposició «per»: «per la qual» o «per què». «Per la que» no és normatiu.
7. **perquè**. Finalitat amb verb conjugat: «perquè». «Per a que» no existeix.
8. **per què**. Pregunta indirecta sobre la causa: «per què», separat i amb accent.